

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion, Sive Manuale Confessoriorvm Et Poenitentivm

Azpilcueta, Martín de

Antverpiæ, 1625

Capita Qvaedam Et Leges Vtrivsqve Ivris, Et Aliqvot Item Glossæ
Eorvndem, Qvæ A Doctore Nauarro breuiter aliquando, & aliqua[n]do satis
copiose in hoc manuali explicantur: quibus etiam addidimus ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-41661

EX DECRETO.

Cap. ad eius, dist. 5. habens, bona-
rum mentium esse, ibi timere cul-
pam, vbi non est. 894. a

Cap. Ecclesia 22. dist. quatenus habet
sacerdotem cum stola & superpellico
communicare debere. 490. c

Ca. Vnum 25. dist. quod habet nullum
peccatum adeo esse veniale quod non
fiat criminale, dum placet. 556. b explica-
tur.

Cap. interdixit 32. dist. & similia, quæ
habent licere clerico cohabitare filie, ma-
tri, sorori, amita, &c. 865. c

Cap. Maritum d. 33. quatenus habet nõ
ordinandum eum qui in insaniam ali-
quando versus fuerit. 674. n

Glo. cap. Metropolitanum, 2. q. 7. quæ
dicit eum qui sine causa legem transgre-
ditur, videri contemnere. 362. b

Cap. audi, & cap. omnis 11. q. 3. quate-
nus habent excommunicatum possideri
a diabolo. 740. c

Cap. Nihil, 16. q. 2. quod habet officium
diuinum non debere relinqui imperfe-
ctum. 679. a

Cap. Si quis suadente 17. q. 4. habetur
& fulse explicatur. 775. b. & seq.

Cap. Monach. 26. q. 4. quatenus habet
monacho non licere vouere. 186. b

Cap. Non in inferenda 23. q. 3. emen-
datur & explicatur. 632. b. & seq.

Cap. De occidendis 23. q. 1. quatenus
habet quem non posse velle alium occi-
dere nisi militem, vel publica auctoritate
fungentem. 234. a

Cap. Is qui 26. q. 6. quatenus insinuat
egrorum contritionis signa ostendentem
absoluitendum. 724. c

Cap. Agathosa 27. q. 2. quatenus habet
maritum, cuius vxor fornicata est, posse
religionem ingredi. 511. a

Cap. Sacrificium, de consec. dist. 2. qua-
tenus habet sacramentum esse sacrum
signum, vel inuisibilis gratiæ formam
493. a, b

Cap. cum in cunctis, de election. qua-
tenus suspendit clericos eligentes in e-
piscopum eum, qui non est legitimus,
&c. 817. c

Ca. Literes de tempore ord. quatenus
dicit suspensum, qui duos sacros ordines
eodem die suscepit. 865. c

Glo. cap. 1. de sac. vnctione, quatenus
habet cor esse animæ sedem, explicatur.
7. a

Cap. fin. de sacrâ. non iteran. quatenus
habet Baptismum supplendum esse &
non iterandum. 504. b

Cap. finale, de Bigamis, quod dicit cle-
ricum irregularem esse etiam si contra-
hat matrimonium nulliter. 829. a

Cap. fin. de offic. deleg. quod excom-
municat partem incitantem consuato-
rem ad procedendum in eis, quæ non de-
bet. 789. a, b

Ca. fin. de his quæ vi, quod excommu-
nicat eos quæ vi vel metu alicuius censu-
ræ absolutionem consequuntur. 798. a

Ca. licet de ferijs, quatenus habet tam
veteris quam noui testamenti paginam
septimum diem humanæ quieti deputa-
uisse. 197. c

Cap. Veniens de iureiurand. quatenus
habet in quocumque iuramento esse su-
terioris ius exceptum. 190. b, c

Cap. 1. de re iudicata, quod suspendit
iudicem ecclesiasticum, qui contra ius
aggrauat partem gratia vel sordibus.
818. b

Caput 2. de rebus Eccles. non alie-
nand. quod excommunicat compellentes
pælatos ad submitteudum bona Ec-
clesiæ

iam.

asidue premitur, via

postea recogniti ue-

as fel. rec. Pius PP.

tribus ordinu mediæ

arv rectoribus multi

lectionibus habendi,

tribus ad ordines pro-

sacramentorum mini-

strationibus, elemosy-

o decimis, & diuersis

oniatum ipsis fratri-

um publicatione, pro-

q; a ijs rebus tunc ex-

Fratribus non inodo

eereta fuerant ad hac

egia eiusdem 17. Ka-

le illa diuersis ordini-

Ecclesiarum qua illis

quod illa multas lites,

num illa restituerit.

s fuit, & alias instar

stremò circa confessi-

erit. Nos hac varie-

ljs omnibus lites &

rebus pro quorundam

& congregationibus

que in eis contentis,

est materia futuram

cilij decretis, siue alias

m editionem erat, &

ositionem & decisio-

us. Quin etiam abro-

q; alia nostris statuto-

es illa pro infectis ha-

notas necdum decisas,

am, & futura sub-

n irritum, &c. Dat.

o laus & gloria.

CAPITA

INDEX.

clesiæ laicis. 798. b. c

Cap. final. de rebus Eccles. quatenus dicit, quod laici non possunt statuere de funeralibus. 795. b

In aliquibus s. ille de decimis quatenus habet diuino iure decimas deberi. 479. c

Caput non minus, de immunit. Eccles. quod excommunicat seculares magistratus clericis tales imponentes. 792. c

Caput non magnopere, ne clerici vel monachi, quod excommunicat religiosos, qui exeunt à suis monasterijs, vt audiant leges & medicinam. 793. b

Ca. i. de despons. impub. quatenus habet filium teneri ducere vxorem illā, de qua assumenda pater paciscitur. 223. c

Cap. significasti, de diuortijs, quatenus habet non posse coniugem innocentem discedere ab adulterante, sine iudicis auctoritate, explicatur. 510. c

Cap. per vestras, de donatione inter virum & vxorem, quatenus habet, vt marito vergente ad inopiam dos apud fidelem mercatorem deponatur. 403. b. c

Gloss. cap. vir, de secundis nuptijs, dicens sacramentum, id est, benedictionem nuptialem non deberi iterari, reprobat. 543. a

Gloss. cap. consulere, de simonia, quatenus habet voluntatem non efficere quem simoniacum. 587. b. c

Cap. de hoc, simonia, quatenus habet acceptum per simoniam iuste retineri non posse. 296. a. b

Cap. mandato, de simonia, quatenus habet eos non teneri de simonia, qui solo affectu animi vtrinque spirituale pro temporali dederint. 552. c

Cap. penult. de simonia, quod suspendit eum qui sacris initiatur sine patrimonio cum pacto non petendi ab Episcopo victum. 819. a

Cap. si quis de hæretic. quod habet, *dicatur mortuo anathema*. 888. c

Cap. Ad audientiam, de homic. quod habet, tutior pars est eligenda in duo. 896. b

Cap. Excommunicatione, de raptoribus, quod excommunicat eos qui bona capiunt Christianorum naufragio perdit. 794. a. b

Cap. fin de vsuris, quatenus habet vsurarium censendum, qui mutuat pecunias nauiganti, aut ad nuptinas profi-

ciscenti, pro eo quod suscipit in se periculum. 414. a. b. c & sequent.

Cap. final. de cleric. excomm. minor. quatenus habet clericum minore excommunicatione irretitum peccare confutando sacramenta. 872. c

Cap. i. de pœn. & remiss. quatenus semel in anno communicandum esse præcipit. 486. b

Cap. officij de pœnit. & remiss. quatenus habet quem à restitutione exculari, eo quod sine vitæ & salutis periculo restituere non possit. 326. a. b. & 328. b

Cap. nuper. & cap. si concubina, de sententia excommunicat. quæ excommunicant eum qui scienter communicat cum excommunicato in crimine criminoso. 791. b

Cap. Eos, de sentent. excommunicat. quod excommunicat eos qui propter aliquam causam ab eo absoluti, à quo non poterant, non se presentant quam primum possunt ei, qui eos potest absolvere. *ibid. c*

Cap. Nouerit. de sentent. excommunicat. quod excommunicat eos, qui obseruari faciunt statuta, vel consuetudines contra libertatem Ecclesiasticam. 794. b

Cap. Significauit, de sentent. excomm. absolutionem excommunicationis Papa reseruans, quam incurrunt clerici communicantes cum excommunicato à Papa 783. a. & b

Cap. Conquestus, eo quod habet excommunicatos esse sacrilegos, qui effringunt & spoliant Ecclesias. 783. c & 784. a

Cap. A nobis, 2. de sentent. excomm. quatenus habet excommunicato mortuo, qui viuus signa contritionis ostendit, beneficium absolutionis impendendum. 888. e

Cap. Tua, eodem, quod reseruat excommunicationem latam & denuntiatam in incendiarios. 783. e

Gloss. cap. Cum desideras, de sentent. excommunicat. quæ habet hunc versum: *Vt tibi, lex, humile, res ignorata, necesse*. 743. c, & 744. a. b

Ca. Quod in dubijs de pœnis, quatenus habet sacerdotes, qui ad præliandum in bellis incitant, esse irregulares. 850. a

Cap. Sciant cuncti de election. lib. 6. quod excommunicat omnes qui vexant personas ecclesiasticas, eo quod non elegerint, quem voluerint. 769. c

Cap.

INDEX.

d suscipit in se peri-
 414. a, b, c & sequent.
 ric. excomm. minor.
 cum minore excom-
 m. peccare confe-
 872. c
 remiss. quatenus se-
 nicandum esse pre-
 436. b
 nit. & remiss. quate-
 restitutions exulari,
 e salutis periculo re-
 326. a, b, & 328. b
 p. si concubina, de
 uncat. qua excom-
 scienter communi-
 icato in crimine cri-
 791. b
 tent. excommunicat.
 at eos qui propter a-
 eo absoluti, a quo
 a se presentant quam
 qui eos potest absol-
 ibid. c
 senten. excommuni-
 at eos, qui obseruari
 consuetudines contra
 sticam. 794. b
 de sent. excom. abso-
 lutionis Papa re-
 rrunr clerici commu-
 nicato à Papa 783.
 s, eo quod habet ex-
 sacrilegos, qui effran-
 clesias. 785. c & 784. a
 de sent. excommuni-
 cationis mor-
 a contritionis osten-
 solutionis impenden-
 888. c
 n, quod reseruat exco-
 m. & denuntiatam in
 783. c
 a desideras, de senten-
 habet hunc verbum:
 s ignorata, necesse 743.
 bjs de pœnis, quate-
 nes, qui ad praesidium
 esse irregulares. 850. a
 eti de election. lib. 6.
 cat omnes qui vexant
 cas, eo quod non ele-
 rint. 769. c
 Cap.

Cap. Indemnitatibus de election. in 6.
 quod excommunicat directorem electio-
 nis monialium. 797. a
 Cap. 2. de iudicijs lib. 6. quod excom-
 municat eum qui fingit casum, quo ipse
 iudex ad mulierem vadat. 798. a
 Cap. Quicumque de sentent. excom-
 mun. lib. 6. quod excommunicat eos qui
 vexant eos qui se excommunicauerunt,
 vel cognatos eorum. 785. a, b
 Gloss. cap. 1. de Decimis li. 6. quatenus
 habet decimam partem fructuum deberi
 in lege noua, iure diuino errare conuin-
 citur. 479. b
 Cap. 1. de relig. domib. in 6. quod ex-
 communicat eos, qui instituunt nouum
 ordinem religionis. 798. c
 Cap. Quinquam de censib. lib. 6. quod
 excommunicat eos qui exigunt ab Eccle-
 sijs portorium vel ducatum. 799. a, b
 Cap. fin. de immunit. Eccles. in 6. quod
 excommunicat prohibentes subditis ne
 vendant vel emant à clericis. 800. a, b
 Cap. 2. ne cler. ne mon. in lib. 6. quod
 excommunicat religiosos temere habi-
 tum relinquentes, ibid. b & qui vadunt
 ad aliqua studia sine licentia sui prelati,
 801. b, c & doctores qui docent religio-
 sos leges & medicinam. 802. a
 Cap. 2. de homicid. lib. 6. quod excom-
 municat mandantes aliquem interfici
 per assassinos. 803. a
 Cap. 1. de vsuris lib. 6. quod excommu-
 nicat clericos quatuor modis vsuraria
 prauitati fauentes. ibid. b
 Cap. 1. de iniur. libro 6. quod excom-
 municat concedentes represalias in Ec-
 clesiasticos. ibid. c
 Cap. Felicis de pœnis, lib. 6. quod ex-
 communicat eum qui insectatus fuerit
 aliquem Cardinalem. 784. b, c
 Cap. Qui prior de reg. iur. in 6. quate-
 nus habet, *Qui prior est tempore, potior est
 iure.* 309. a
 Clem. 1. de sepult. qua excommuni-
 cat sepelientes aliquem in loco sacra-
 to, in quo non debet sepeliri, vel qui non
 debet. 805. b, c
 Clem. 1. de decim. qua excommunicat
 qui decimas vel alia iura Ecclesie appro-
 priare sibi praesumpserint. 806. a, b
 Clem. 1. Ne in agro de statu monach.
 qua excommunicat monachos sine fa-
 cultate Abbatis arma in claustris tenen-
 tes. ibid. c

Clem. 1. de consanguin. qua excommu-
 nicat eos qui matrimonium in certis ca-
 sibus scienter contrahunt. 807. b, c
 Clem. 2. de hæreticis, qua excommuni-
 cat inquitores qui pretextu sui officij
 illicite sumunt pecuniam. 808. c
 Clem. 1. de vsuris, qua excommunicat
 officiales ciuitatum, qui faciunt statuta,
 vt vsuræ soluantur. ibid. c, & 809. a
 Clem. 1. de priuilegijs, qua excommu-
 nicat religiosos certa sacramenta sine li-
 centia parochi ministrantes. 786. a, b
 Clem. cupientes de pœnis, qua ex-
 communicat religiosos inducentes ali-
 quem ad vouendum eligere sepulturam
 in sua Ecclesia 786. c & qua excommu-
 nicat religiosos mendicantes, qui nouas
 domos accipiunt 809. a, b & qui concio-
 nantur ad auertendos audientes à sol-
 uendis decimis, ibid. c & qui de industria
 in confessionibus nullum faciunt scrup-
 ulum ijs, qui non soluerunt decimas.
 ibid. c
 Clem. de sent. excom. qua excommuni-
 cat religiosos, qui non seruant interdi-
 ctum, quod seruat matrix Ecclesia. 810. a
 Clem. grauis de sent. excom. qua ex-
 communicat nobiles & dominos tem-
 porales qui cogunt diuina celebrare tem-
 pore interdicti. 787. a
 Extrauag. 2. de sepult. qua excommu-
 nicat eos qui exenterant mortuos ad eos
 conseruandos. ibid. c
 Extrauag. fin. de sent. excom. qua ex-
 communicat impugnantes literas electi
 Papæ antequam coronetur. 800. c
 Extrauag. 1. de simonia, qua excom-
 municat eos qui dant aut accipiunt a-
 liquid ob ingressum in monasterium,
 787. c
 Extraua. 2. de simonia, qua excommu-
 nicat committentes simoniam in ordi-
 ne aut beneficio. 788. a
 Bulla Martini V. de vitandis excommu-
 nicatis, qua incipit *Ad euitanda.* 745. b, c
 Bulla Pij V. de censibus, qua incipit
Cum onus. 395. 396.
 Bulla Pij V. de officio recitando, qua
 incipit *Ex proximo.* 703. a, b
 Bulla Pij V. aduersus taurorum agita-
 tionem, qua incipit *De salute.* 244.
 Bulla Pij V. de cambijs, qua incipit, *In
 eam pro.* 245. a, b
 Bulla Pij V. de simonia confidentiali,
 qua incipit *Intolerabilis* 608. 609. 610. 611.
 Bullæ

INDEX.

Bullæ Pij V. contra ambientes officia
administrationem iurisdictionis habentia. 643. b, c

Bullæ Pij V. aduersus nefandum crimen exercentes, pars.

Bullæ cœnæ Gregorij XIII. quæ incipit, *Consueverunt*: cui adiunctum est id, quod eidem Sixtus V. addidit vel mutauit 756. a, b & seq.

Bullæ Gregorij XIII. de duellis quæ incipit, *Ad tollendum*, pars. 813. b, c

Bullæ Gregorij XIII. de indulgentiis concessis fratribus sanctissimæ Trinitatis, pars. 882. c

Bullæ Gregorij XIII. qua priuilegia quædam à Pio V. fratribus mendicantibus concessa reuocantur; quæ incipit, *In tanta*.

LEGES ALIQVOT QVÆ IN HOC OPERE

continentur.

Luris gentium, para. sed si fraud. ff. de pactis, quatenus habet fraudem inesse dolo. 576. b

L. 4. sed & quod, ff. de condict. ob turpem caus. quatenus ait meretricem, etsi turpiter faciat eo quod sit meretrix, non tamen turpiter accipit cum sit meretrix. 299. b, c & 300. b, c

§. Sape l. 1. ff. depositi, quatenus agit

de illo qui se gratis offert ad depositum custodiendum. 92. c

L. §. denique, ff. de aqua plu. arcen. quatenus habet eum qui puteum effodit in suo, non teneri de damno vicino illato, si non animo nocendi faciat. 318. c

L. Si quis in metalla, C. de poenis, quatenus habet faciem hominis non esse maculandam aliqua nota poenæ. 19. a

INDEX

IN
SIM
rec

Abige
non dici
Abort
subiens,
Abort
tus anim
laris.
Abfol
commun
715. b
Abfol
candi oc
Abfol
cum cog
Abfol
narum n
Abfol
nis non
873. c
Abfol
te dininc
Abfol
lata à iur
Abfol
municar
Abfol
proximu
tus.
Abfol
can. si qu
percussio
quod om
Abfol
iudicialis
Abfol
Bullæ cu